

Дана тема, є і буде актуальною в майбутньому і потребує подальших досліджень.

Література:

1. Азарьев А. Одесса триумфальная: архитектурные детали ист. центра. Одесса: ВМВ, 2018. 139 с.
2. Кадуріна А. Типы зданий и их символы в архитектуре Одессы: монография. Одесса: ФЛП «А.С. Фридман», 2013. 242 с.
3. Полонська О. Пізній модерн в архітектурі Одеси (1906-1914 рр.): дис. канд. арх.: 18.00.01. Львів, 2020. 242 с.
4. Семякін Г. Методика оцінки та принципи збереження архітектурної спадщини 1920х- 1930х років на прикладі лікувальних закладів: дис. канд. арх.: 18.00.01. Харків, 2019. 297 с.
5. Сингаєвська М. Впливові фактори розвитку конструктивізму в Україні. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2015. Вип. 40. С. 145-150.
6. Смоленська С. Архітектура авангардного модернізму в Україні: генеза та спадщина : дис. д-а архіт.:18.00.01. Харків, 2017. 445 с.
7. <https://web.archive.org/web/20210503135858/http://archodessa.com/all/mayakovskogo-9/>

УДК 711

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МІСЬКОГО БУДІВНИЦТВА КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЙНИ

Адєєва Е.Р., студ. гр. А-160

Науковий керівник – Олешко О.В., асистент (кафедра Дизайну архітектурного середовища, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. У даній статті проаналізовано основні вимоги, що висувуються до містобудування України в умовах воєнного часу.

24 лютого 2022 року життя українців змінилось кардинально. Повномасштабна російська війна проти України триває вже більше року. За цей час населення України стикнулось з безліччю викликів, які передусім пов'язані з безпекою та воєнними діями, які спричинили глобальні негативні зміни в усіх сферах життєдіяльності нашої країни. Через агресію росії українська економіка зазнала найбільших втрат за часи своєї незалежності, негативні тенденції не оминули і сфери будівництва.

Сьогодні ситуація у будівельній сфері складна, збройна агресія призвела до виникнення багатьох труднощів та проблем. За більше ніж рік війни було пошкоджено чи зруйновано майже 150 тис. об'єктів критичної, воєнної, культурної інфраструктури, житлових будинків, начальних та медичних закладів. Галузь зазнала суттєвий відтік персоналу внаслідок мобілізації та вимушеного виїзду за кордон, через брак електроенергії призупинили роботу ряд підприємств-виробників будівельних матеріалів, деякі з них постраждали внаслідок воєнних дій. Велика кількість постачальників будівельної техніки та матеріалів не мають можливість виробляти свою продукцію у зв'язку з окупацією окремих територій нашої країни. Крім того, багато підприємств перенесли свої виробничі потужності на Західну Україну, що впливає на вартість продукції з огляду на нову логістику.

Отже, актуальність пошуку ефективних засобів реформування будівничої галузі та визначення вимог до міського будівництва в Україні, що постали після російського вторгнення, обумовлена вимогами сьогодення.

Різним аспектам розвитку сфери містобудування, виробництва та використання нових будівельних матеріалів, впливу впровадження принципів екологічного будівництва на розвиток національної економіки та економіки регіонів, взаємозв'язку реформування будівничої галузі та побудови ефективної економічної моделі присвячені науково-практичні праці (Н. Бібік, В. Васишин, Т. Ткаченко, Ю. Токарська О. Фенчук та інші).

Проте, незважаючи на вагомий вплив, залишаються ще питання, що особливо гостро постають перед фахівцями та потребують ґрунтовних досліджень. Зокрема, це виявлення та аналіз вимог, які постають перед сферою містобудування у воєнний час.

Враховуючи вищезазначене, аналіз та визначення вимог, які постали перед сферою містобудування у воєнний час, а також розгляд шляхів та засобів їхнього ефективного подолання, ми обрали завданням свого дослідження. Задля вирішення означених завдань нами було проаналізовано нормативно-правову літературу, що стосується міського будівництва в Україні, вивчені науково-практичні дослідження фахівців цієї галузі та було зроблено аналіз громадської думки мешканців міста Одеси, які під час повітряних тривог та ракетних обстрілів щоденно стикаються з недоліками інфраструктурних об'єктів міста.

Значення будівництва для розвитку чи відновлення економіки України важко переоцінити. Ця галузь є універсальним потужним мультиплікатором, результати діяльності якої мають не тільки вагомий вплив на економіку країни, але і важливе соціальне значення. Її розвиток стимулює ефективну роботу супутніх галузей – від виробництва будівельних матеріалів до торгівлі побутовою технікою, створюючи робочі місця. Проте ця галузь характеризується високою матеріалоємністю та довготривалим виробничим циклом. Крім того, в українських довоєнних реаліях вкладення в нерухомість було одним з розповсюджених видів інвестування заощаджень українських громадян.

Бурхливий період розвитку українського ринку новобудов був зупинений з початком повномасштабного вторгнення росії. Війна вплинула на падіння обсягів будівництва та його призупинення на різних етапах по всій території нашої країни, що зумовлено високим рівнем ризику та небезпеки, втратою цінних земель рекреаційного, житлового, історико-культурного, оздоровчого та промислового призначень, зміною логістичних маршрутів, підвищенням цін на енергоносії, сировину, основні будівельні матеріали, транспортні витрати, а також суттєвою нестачею робочої сили. За оцінками уряду, національна економіка за підсумками найскладнішого в новітній історії країни року впала приблизно на третину, а у промисловості незворотні втрати перевищили 30 %. Однак, попри руйнівний вплив війни на соціально-економічний стан розвитку України, доступ до нових можливостей для кожної зі сфер економіки країни є відкритий, і, в першу чергу, це стосується будівельної сфери, так як масштабні руйнування інфраструктури та житла потребують швидкого відновлення.

У нашому дослідженні ми окреслимо основні недоліки міського будівництва, що визначились за більше ніж дванадцять місяців війни, а саме:

- нестача надійних бомбосховищ та укриттів (перші місяці війни та перші тривоги показали, що в Україні, та в Одесі зокрема, мало надійних укриттів з усіма зручностями: відсутність додаткових виходів, вентиляції, запасів їжі та води, доступу до системи водопостачання та водовідведення. Їхній брак найбільше простежується у районах щільної висотної забудови);

- моральна застарілість житлового фонду (50% житлового фонду в Україні вже застаріло і планування квартир у таких будівлях не відповідає сучасним вимогам, вони мають непридатне для роботи в умовах високих навантажень інженерне обладнання, а також вузькі та незручні сходові марші, відсутність аварійних виходів, незручні під'їзди до будівель, що призводить до проблем під час аварійних робіт та екстреної евакуації, особливо це стосується людей з обмеженими фізичними можливостями);

- низький рівень автономного життєзабезпечення житлових будинків (за більш ніж рік війни більшість мешканців країни стикнулись з проблемою відсутності резервного або ж автономного забезпечення будівель електроенергією, опаленням та водою. Вони самостійно

вирішували проблеми «виживання» у таких будинках під час масових ракетних ударів, що знищували інфраструктуру нашої держави).

Слід зазначити, що потреба у реконструкції та оновленні більшості систем життєзабезпечення існувала ще до початку повномасштабного вторгнення. Порушення термінів технічних оглядів і планових обстежень, несвоєчасне та неякісне проведення ремонтно-відновлювальних робіт призвели до необхідності заміни близько половини обладнання, в тому числі через вичерпання терміну служби. Але сьогодні, в умовах війни ці проблеми вийшли на перший план.

Висновки. Задля відновлення та створення якісного нового житла та життєвої інфраструктури з захисними, стійкими та інклюзивними рішеннями, потрібно системне планування відбудови житлового фонду України, переосмислення, перепроєктування та модернізування більшості існуючих будівель та системи життєзабезпечення.

Враховуючи це, відновлення сфери міського будівництва в Україні, на нашу думку, необхідно проводити на державному рівні з урахуванням існуючих недоліків за рахунок розроблення і реалізації відповідних заходів по відновленню за фінансової підтримки іноземних держав-партнерів. Тут особливе значення має залучення іноземних експертів і провідних фахівців України для посилення фінансового і кадрового потенціалу будівельних компаній. Дана тема є і буде актуальною та перспективною і потребуватиме подальших досліджень у післявоєнний час.

Література:

8. Воськало В. Використання новітніх технологій у житловому будівництві та стратегіях розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. Том 3. № 6. С. 232-236.

9. В Україні почався процес обстеження будівель, пошкоджених у результаті війни. URL: [http:// www.epravda.com.ua/news/2022/04/11/685538/](http://www.epravda.com.ua/news/2022/04/11/685538/).

10. Дорошенко Ю., Мережко А. Передумови реновації застарілого житлового фонду України. *Теорія та практика дизайну*. 2020. № 20. С. 57 – 58.

11. Квасніцька О. Відновлення України від наслідків війни в контексті реформування містобудівного законодавства. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)* : зб. матеріалів Міжнар. наук. - практ. конф. (м. Одеса, 17 черв. 2022 р.), Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Том 2. С. 839 – 844.

12. Коба О. Ризики і загрози економічній безпеці підприємств будівельної галузі. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 6. С. 352 – 358.

13. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Проект Плану відновлення України. 2022, 350 с.

14. Очеретний В., Оленюк А. Сучасні проблеми проектування об'єктів міського будівництва. *Науково-технічний журнал «Сучасні технології, матеріали, конструкції в будівництві»*. 2022. С. 176 – 180.

15. Ткаченко Т., Токарська Ю. Проблеми та перспективи фінансування будівельної галузі в Україні. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2017. № 20. С. 158 – 163.

16. Фенчук О. Формування та розвиток екологічних поглядів в сучасній архітектурі. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2022. № 64. С. 134 – 146.